

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 469)

Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/92)

T.C.

Başbakanlık

27.8.1998

Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.PPG.0.12-310/15471

Konu : Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Adalet Bakanlığının 21.8.1998 tarih ve B.03.0.CİG.0.00.00.0-1.128.42/1998-20754 sayılı yazısı.

Emniyet Genel Müdürlüğü görevi sırasında yurt dışında silah kullanılmasını gerektirecek bir görevi ve yetkisi olmadığı halde danışmanı Korkut Eken'e bu konuda şifahi bir emir ve bazı silahlar vermek suretiyle, görevi kötüye kullanmak suçunu işlediği iddia olunan Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar hakkında tanzim edilen soruşturma dosyası ile Adalet Bakanlığının ilgi yazısının sureti ekte gönderilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü maddesine göre gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

T.C.

Adalet Bakanlığı

21.8.1998

Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.CİG.0.00.00.0-1.128.42.1998/020754

Konu : Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığı

BAŞBAKANLIĞA

Emniyet Genel Müdürlüğü görevi sırasında yurt dışında silah kullanılmasını gerektirecek bir görevi ve yetkisi olmadığı halde danışmanı Korkut Eken'e bu konuda şifahi bir emir ve bazı silahlar vermek suretiyle görevi kötüye kullanmak suçunu işlediği iddia olunan Mehmet Ağar hakkında İçişleri Bakanlığı Mülkiye Müfettişliğince yapılan soruşturmada adı geçenin Elazığ İlinde Milletvekili seçildiğinin anlaşılması üzerine Yasama Dokunulmazlığının kaldırılması için hakkında düzenlenen Fezlekeli evrak, İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığının 18.8.1998 gün ve B050TEF000000034-2/2531-46 sayılı yazısıyla alınmakla birlikte takdim kılınmıştır.

Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar hakkında soruşturmaya devam olunabilmesi için Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü maddesi uyarınca Yasama Dokunulmazlığının kaldırılıp, kaldırılmaması hususunda gereğine delaletleri arz olunur.

Hasan Denizkurdu

Bakan

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa ve Adalet Komisyonları

27.5.2004

Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon

Esas No. : 3/92

Karar No. : 2

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Görevi kötüye kullanma suçunu işlediği iddia olunan Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar hakkında düzenlenen Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılmasına Dair Başbakanlık Tezkeresi ve eki dosya hakkındaki Hazırlık Komisyonu Raporu, Karma Komisyonumuzun 26 Mayıs 2004 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar Komisyonumuza yazılı olarak dokunulmazlığının kaldırılması talebini iletmıştır.

Karma Komisyonumuz isnad olunan eylemin niteliğini dikkate alarak Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar hakkındaki kovuşturmanın Milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar vermiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun bilgilerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Burhan Kuzu</i>	<i>Atilla Koç</i>	<i>Mehmet Ali Bulut</i>
İstanbul	Aydın	Kahramanmaraş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ayhan Sefer Üstün</i>	<i>Uğur Aksöz</i>	<i>Abdullah Torun</i>
Sakarya	Adana	Adana
Üye	(Muhalefet şerhim ekli)	Üye
<i>F. Hüsrev Kutlu</i>	Üye	<i>Halil Ünlütepe</i>
Adıyaman	<i>İbrahim Hakkı Aşkar</i>	Afyon
Üye	Afyon	(Muhalefet şerhi eklidir)
Üye	Üye	Üye
<i>Oya Araslı</i>	<i>Haluk İpek</i>	<i>Atıla Emek</i>
Ankara	Ankara	Antalya
(Muhalefet şerhim eklidir)		(Muhalefet şerhi eklidir)
Üye	Üye	Üye
<i>Tuncay Ercent</i>	<i>Mehmet Salih Erdoğan</i>	<i>Metin Kaşkoğlu</i>
Antalya	Denizli	Düzce
(Muhalefifim)		
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Nuri Akbulut</i>	<i>Nimet Çubukçu</i>	<i>Yılmaz Kaya</i>
Erzurum	İstanbul	İzmir
		(Muhalefet şerhi ekli)
Üye	Üye	Üye
<i>Musa Sivacıoğlu</i>	<i>Süleyman Sarıbaş</i>	<i>Mehmet Kurt</i>
Kastamonu	Malatya	Samsun

Üye
İlyas Sezai Önder
Samsun
(Muhalefet şerhim eklidir)

Üye
Ramazan Can
Kırıkkale

Üye
Feridun Fikret Baloğlu
Antalya
(Karşıyım)

Üye
Semiha Öyüş
Aydın

Üye
Mahmut Durdu
Gaziantep

Üye
Hakkı Köylü
Kastamonu

Üye
Muharrem Kılıç
Malatya
(Karşı oy)

Üye
Ömer Kulaksız
Sivas

Üye
Ahmet Çağlayan
Uşak

Üye
Hasan Kara
Kilis

Üye
Orhan Yıldız
Artvin

Üye
Feridun Ayvazoğlu
Çorum
(Karşı oy)

Üye
Recep Özel
Isparta

Üye
Harun Tüfekçi
Konya

Üye
İsmail Bilen
Manisa

Üye
Mehmet Nuri Saygun
Tekirdağ
(Karşı oy)

Üye
Halil Özyolcu
Ağrı

Üye
Mehmet Ziya Yergök
Adana
(Karşı oyum var)

Üye
Yüksel Çorbacioğlu
Artvin
(Muhalefifim)

Üye
Muzaffer Külcü
Çorum

Üye
Mehmet Yılmazcan
Kahramanmaraş

Üye
Kerim Özkul
Konya

Üye
Orhan Eraslan
Niğde
(Karşı oy)

Üye
Bekir Bozdağ
Yozgat

KARŞI OY YAZISI

Anayasamızın 83 üncü maddesinde yasama dokunulmazlığı başlığı altında mutlak ve geçici anlamda iki tür dokunulmazlık düzenlenmiştir. Mutlak dokunulmazlık, milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulmamalarını sağlamaktadır. Mutlak dokunulmazlık adı verilen ve kaldırılması söz konusu olmayan bu dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin düşüncelerini serbestçe ifade etmelerine imkân tanımaktır.

Geçici dokunulmazlık ise, seçimden önce veya sonra suç işlediği ileri sürülen bir milletvekilinin Meclisin kararı olmadıkça tutulamamasını, sorguya çekilememesini, tutuklanamamasını ve yargılanamamasını; hakkında verilmiş olan ceza hükmünün üyelik sıfatı sona erinceye kadar yerine getirilmemesini sağlamaktadır.

Geçici dokunulmazlık TBMM kararı ile kaldırılabilir.

Geçici dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin yasama çalışmalarına katılımının tutuklanma, sorguya çekilme, yargılanma veya tutulma gibi nedenlerle engellenmemesi ve siyasi iktidarın keyfileşebilecek suç isnadları veya ceza kovuşturmalarına karşı korunmasıdır.

Günümüzde pek çok ülkede geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltıldığı görülmektedir.

Türkiye ise bu gelişimin dışında kalmıştır.

Bu durum, geçici dokunulmazlığın toplum tarafından giderek bir ayrıcalık olarak görülmesine yol açmıştır.

Son zamanlarda kimi vatandaşlarımızda yolsuzluk olaylarının bir bölümünün siyasetçiyle bağlantılı olduğu ve dokunulmazlık nedeniyle bu yolsuzlukların takibinin güçleştiği yolunda bir kana oluşmaya başlamıştır. Bu kanı, parlamentonun saygınlığının olumsuzca etkilenmesine ve dokunulmazlıkların hukuk devletinin gerçekleşmesinin önündeki bir engel olarak görülmesine neden olmaktadır.

Milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması konusunda yargı organlarından gelen taleplerin sonuca bağlanmasının uzun zaman alması veya Meclisçe genellikle kovuşturmanın milletvekili sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar verilmesi, toplumun adalet duygusunu da zedelemektedir.

Diğer yandan dokunulmazlığının kaldırılmaması, hakkında suç isnadı bulunan milletvekilinin yargılanma hakkından yararlanmasına da imkân bırakmamaktadır.

Bütün bu kanı ve değerlendirmelerin siyasal yaşantımızdaki olumsuz etkilerinin daha büyük boyutlara ulaşmasını engellemek için Anayasamızın 83 üncü maddesinin değiştirilmesi ve geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltılması gerekmektedir. Bu konuda CHP ve siyasi partilerimizin pek çoğu 2002 seçimleri sırasında topluma taahhütte bulunmuştur.

Ancak şu ana kadar böyle bir Anayasa değişikliği gerçekleştirilmemiştir.

Bu durumda, milletvekili dokunulmazlığının hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmesini güçleştirici bir husus haline dönüşmemesi, TBMM'nin saygınlığını zedeleyecek eleştirilere neden olmaması ve milletvekillerinin yargılanarak aklanma hakkından yararlanmalarını engellememesi için bir tek çözüm kalmıştır; o da, hakkında dokunulmazlığının kaldırılması istemi bulunan milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verilmesidir.

Bu nedenlerle, Komisyonun, kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesi yolundaki kararına katılmıyoruz.

<i>Uğur Aksöz</i>	<i>Mehmet Ziya Yergök</i>	<i>Halil Ünlütepe</i>
Adana	Adana	Afyon
<i>Yüksel Çorbacioğlu</i>	<i>Oya Arash</i>	<i>Feridun F. Baloğlu</i>
Artvin	Ankara	Antalya
<i>Tuncay Ercenk</i>	<i>Atila Emek</i>	<i>Feridun Ayyazoğlu</i>
Antalya	Antalya	Çorum
<i>Yılmaz Kaya</i>	<i>Muharrem Kılıç</i>	<i>Orhan Eraslan</i>
İzmir	Malatya	Niğde
	<i>İ. Sezai Önder</i>	
	Samsun	